

NEUROKIRURGIJA I zdravlje i razvoj

Biserka Lovrić

U hrvatsku neurokirurgiju uvedena je 'selektivna amigdalohipokampektomija', operacija na mozgu kojom se kirurški uklanja dio odgovoran za epilepsiju, bolest koja još uvijek u društvu stigmatizira pojedinca. Izveo ju je u KB-u »Sestre milosrdnice«, gdje je će se ubuduće provoditi kao stalna praksa, jedan od najvećih svjetskih neurokirurga prof. Johannes Schramm iz Bonna. Kolega mu po struci i ravnatelj spomenute bolnice prof. dr. Krešimir Rotim tim povodom osvrnuo se na problem stigmatizacije oboljelih koji teško nalaze posao, a i u svakodnevnoj socijalizaciji nailaze na nerazumijevanje, neznanje i strah okoline od onog što im se u dramatičnom trenutku napada događa. Od epilepsije pati jedan posto stanovništva, najčešće mlade i srednje dobi, od kojih 30 posto unatoč tome što redovito uzimaju lijekove ima napadaje. Operacija u Bonnu košta oko 15.000 eura, a prema Rotimu, ni ovdje nije jeftinija. Iako se u zdravstvenom sustavu koji se temelji na solidarnosti i uzajamnosti, ne postavlja pitanje 'isplativosti', uvođenje takve operativne metode sadrži i nezaobilazan aspekt racionalnoga gospodarenja zdravstvenim novcem koji u zajedničku blagajnu izdvajaju svi zaposleni i porezni obveznici. Svi kandidati će se moći operirati ovdje što umanjuje prateće troškove liječenja u inozemstvu, a s druge strane, vlada optimizam da će u popularnu Vinogradsku bolnicu na tu operaciju dolaziti pacijenti iz šireg područja ovog dijela Europe. I njima se skraćuje put po zdravlje, a prihod ovdje ulaže se za daljnji razvoj struke i zdravstvenog standarda za opće dobro.



U sljedećih nekoliko mjeseci podnijet ćemo službeni zahtjev za ulazak u eurozonu.

Zato ove, a i sljedeće godine moramo imati jako izbalansirani proračun. Mislim da ćemo do 2013. imati euro.

Simeon Djankov,
bugarski ministar financija
Jutarnji list, 26. rujna 2009.

Ponuda zajma Ini koja sama ne može dobiti zajam na tržištu meni se ne čini kao neprijateljski potez.



György Mosonyi,
izvršni direktor Mola i
potpredsjednik NO-a Ine
Večernji list, 26. rujna 2009.



Inače, kao čovjek zastupam filozofiju ako nemate dobro rješenje za bilo koji problem,

odaberite metodu koja će dovesti do dobrog rješenja.

Slobodan Uzelac,
potpredsjednik Vlade

Slobodna Dalmacija 26. rujna 2009.

Hrvatska sramota

Kada je početkom novog milenija u Hrvatsku iz muzeja Asmolean u Oxfordu stigla Livijina glava, vjerovalo se da je time označen sretan kraj jedne uzbudljive i zagonetne arheološke priče, čiji se vrhunac trebao zbiti otvaranjem Muzeja Narona u Vidu kraj Metkovića. Ali epilog te priče nije očekivan. Livijina glava vraćena je u Oxford. Tijelo je ostalo obezglavljeno - u Opuzenu! Hrvatska se osramotila zbog inata i prkosa Opuzenu koji se desetljećima sramotno odnosio prema toj antičkoj skulpturi, a onda poželio otkinuti dio naronitanskoga kolača, vjerujući da će mu tako pripasti i dio slave. No, tom je ucjenom zaradio samo pogrde.

Podsjetimo: Nakon što su arheolozi pod vodstvom Emilija Marina, negdašnjeg ravnatelja Arheološkog muzeja u Splitu, koji je vodio arheološka istraživanja u Naroni, otkrili i iskopali 16 kolosalnih mramornih statua te je odlučeno da se nad tim arheološkim nalazištem podigne muzej unutar kojeg će biti predstavljen antički hram Augusteum sa svim pronađenim i restauriranim kipovima (što je i učinjeno), ali i drugi ranije sakupljeni nalazi, skulptura Livije je privlačila posebnu pozornost. Ona je na neki način bila zvijezda toga lokaliteta. Zašto? Jer je njezino tijelo još 1847. otpremljeno iz Narone u Opuzen (da resi terasu tadašnjeg tamošnjeg načelnika), a glava je skončala u oxfordskom muzeju (u zamjenu za cilindar lorda Evansa). Nakon pomnih istraživanja Emilio Marin otkrio je da ta glava pripada tom Livijinom tijelu, što je dokazano najprije spajanjem odljeva, a potom i originala koji je tada u Split donio kustos muzeja Ashmolean Michael Vickers. Bio je to dan velikog uzbuđenja za hrvatske i engleske arheologe. Tako što, naime, u arheologiji se ne zbiva baš često. Upravo stoga muzej

KULT KULTURE



Vesna KUSIN

U slučaju slavne Livije presudu je donio Opuzen. Sebično je zadržao obezglavljenu skulpturu, čime je prokockana šansa da zajedno s glavom, pristiglom iz Oxforda, bude izložena u Muzeju Narona. Stoga je Livijina glava vraćena u Oxford

Ashmolean dao je splitskom Arheološkom muzeju na posudbu Livijinu glavu, pod uvjetom da bude spojena s originalnim tijelom. Takva Livija, koja je gotovo dva tisućljeća bila obezglavljena, bila je i na europskoj izložbenoj tureji u Oxfordu, Barceloni i Vatikanu, ali je po povratku u Hrvatsku ponovno obezglavljena i takva vraćena u Opuzen. Glava je završila u depou splitskog Arheološkoga muzeja, čekajući milost Opuzena koji je odlučio ne dati tijelo za Muzej Narona, nego ga zadržati u Opuzenu. A do senzacionalnog otkrića to je Livijino tijelo bilo zabačeno u prašini i paučini pod stubištem općinske zgrade! Glava je, pak, mogla ostati u Hrvatskoj i Muzeju Narona trajno, sve dok bude spojena s originalnim tijelom.

Stoga je za Opuzen, kojem je odjednom postalo stalo do Livije, trebalo izraditi kopiju, a original postaviti u Muzeju Narona, gdje bi bio i primjerenije čuvan. No, Opuzen tijelo ne da, pa ne da, iako zna koji je opravdani uvjet muzeja Ashmolean. I ignorira sva upozorenja struke, posebno formiranog povjerenstva Ministarstva kulture, mišljenja Muzejskog vijeća i Vijeća za kulturna dobra Ministarstva kulture! Pa, iako je i gradonačelnik Opuzena prošle godine pokušao apelirati na odluku Gradskog vijeća, ono je ostalo neumoljivo. Bez obzira na istek vremena! Livijina glava nikad nije dospjela do Narone. Iz depoa splitskoga muzeja vraćena je u Oxford. Osobno ju je odnio Michael Vickers. Šansa koju je velikodušno Hrvatskoj dao muzej Ashmolean, nije iskorištena. Ministarstvo kulture nije prerezalo taj gordijski čvor i donijelo odluku - premještaj kipa dekretom. Lokalna zajednica ucijenila je državni ugled i provela svoj naum u djelo. »I to je demokracija«, rekao je Vickers, odnoseći Livijinu glavu. Pa i po cijenu sramote! Ali najviše po cijenu gubitka!

VJESNIK HRVATSKI POLITIČKI DNEVNIK

GLAVNI UREDNIK:
DARKO ĐURETEK

ZAMJENIK GLAVNOG UREDNIKA:
Marinko Bobanović

POMOĆNICI GLAVNOG UREDNIKA: Jurica Korbler i Mladen Petrić
UREDNIŠTVO: Dada Žebić (unutarja politika), Ivan Šabić (desk), Marko Barišić (svijet), Branka Džabić (kultura), Iva Perdeć-Augustić (sport), Ivanka Cvitković (fotografija), Marijan Vagnerac (žrtve), Darko Džuravski (žrtve), Marinka Baković (žrtve, žrtke), Mladen Bekulić (Crna kronika)

TELEFONI: Datumski urednik 01/6161-652 / Telefaks 01/6161-650

Upravno/biznisna 01/6161-710 / Telefaks 01/6161-602 • Pretplata 01/6161-727 • Desk 01/6161682
Zagreb 01/6161-602 / Telefaks 01/6161-600 • Svjet 01/6161-623 • Kultura 01/6161-614 • Sport 01/6161-671
Žrtve/Žrtke 01/6161-720 • Crna kronika 01/6161-422 • Sedam dana 01/6161-626 • Fotografija 01/6161-734

IZDAVAČ: NARODNE NOVINE d.d., 10000 ZAGREB, bana Šteta 1

PREDsjednik UPRAVE:
MILIVOJ FUČKAR

NADZORNI ODBOR: Antun Palanci (predsjednik), Goran Grigić (zamjenik predsjednika), Mario Dračić, Đurđica Sumrak, Dane Bilić (članovi)
MARKETING, PRODAJA I PROMOCIJA: Zvijezdana Kolenko, voditelj • Slavenska avenija 4, Zagreb
Telefon 61 61 699, fax 61 61 709 • TISAK: Vjesnik d.d., Zagreb, Slavenska avenija 4
VJESNIK on line: www.vjesnik.hr • e-mail: vjesnik@vjesnik.hr • telefon: 01/6161-740

■ CIJENA OGLASA - Cijena oglasnog prostora dostupna je na www.vjesnik.hr, podstranica marketing.
■ CIJENIK PRETPLATE: mjesečna 175 kn, tromjesečna 525 kn, polugodišnja 1.050 kn, godišnja 2.100 kn. Na pretplatu plaćenu odjednom odobrava se popust: 5% na tromjesečnu, 15% na polugodišnju, 25% na godišnju pretplatu. Za umirovljenike odobravamo dodatni popust od 5%. Uprata tuzemne pretplate na žiro-račun društva NARODNE NOVINE - PRESS d.o.o. Zagreb (za pretplatu) br. ra. 2340009-1110343810.
■ Pretplata za inozemstvo: pretplatnici u zemlji mogu uplatiti u kunama na našeru pretplatu, Zagreb, Slavenska avenija 4, ili na devizni račun: Zagrebačka banka d.d. za poduzeće Tisak (pretplata na Vjesnik) broj računa 7001-2100061703, IBAN HR952360001101321302. ■ Vjesnik is exclusively imported and distributed in the U.S. by German Language Publications, Inc. 580 Sylvan Av. Englewood Cliffs, NJ 07632.



Marijan
LIPOVAC

USTAVNE PROMJENE

Ispravljanje nepravdi

Do kraja godine Hrvatska bi četvrti put trebala izmijeniti Ustav kako bi se taj temeljni zakonski akt države uskladio sa skorim hrvatskim članstvom u EU i poboljšao u nekim odredbama koje se odnose na zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Ono što će ispraviti mnoge nepravde i izliječiti nagomilane frustracije je uvođenje ustavne odredbe po kojoj kriminal počinjen tijekom pretvorbe i privatizacije neće moći zastarijevati, nego će se odgovorni moći kažnjavati sve dok ih ne sustigne ruka pravde. Predsjedništvo HDZ-a u petak je odlučilo da se ukidanje zastare za pretvorbeni kriminal uvrsti u nacrt ustavnih promjena koje će Vlada ovoga tjedna poslati Saboru na usvajanje, a može se očekivati da će prijedlog podržati dovoljan broj stranaka i njihovih zastupnika kako bi bile izglasane, zajedno s cijelim paketom odredbi kojima će se ustav mijenjati ili nadopunjavati. Rečenica »Tko je jamio, jamio je« bezbroj se puta posljednjih godina citirala u Hrvatskoj kao izraz nemoći pred onima koji su se tijekom pretvorbe i privatizacije okoristili kupnjom nekadašnjih društvenih poduzeća. Mnoga od njih su zbog lošeg vođenja i tadašnjih ratnih okolnosti upropaštena, a radnici koji su te tvrtke gradili zavr-

šili su bez posla, dok su se novi vlasnici bogatili. Činjenica da se to događalo istodobno kada su se drugi građani Hrvatske borili u Domovinskom ratu, ginuli i stradavali, jedna je od najvećih trauma koje opterećuju hrvatsko društvo, a dodatnu je nepravdu nanosilo to što se sve događalo prema važećem zakonu, a mnoge krivce se nije moglo kazniti zbog zastare. Odbedom po kojoj će se pretvorbeni kriminal zapravo izjednačiti s ratnim zločinima, za koje također ne vrijedi zastara, te će nečasne radnje biti okvalificirane onako kako i zaslužuju. Dok su agresori rušili Hrvatsku izvana, majstori pretvorbe i privatizacije uništavali su je iznutra upropaštavajući hrvatsku industriju, a hrvatske radnike tjerajući na ulicu. Posljedice toga Hrvatska trpi sve do danas, što je posebno došlo do izražaja izbijanjem gospodarske krize. Konsenzualnim prihvaćanjem ustavnih promjena hrvatska će politika poslati jasnu poruku da među onima koji su se ogriješili u pretvorbi i privatizaciji nema zaštićenih i nedodirljivih i napokon demonstrirati odlučnost da se i to bolno pitanje jednom skine s dnevnog reda i prestane biti tema političkih sukoba. Nakon toga, na potezu će biti hrvatsko pravosuđe.

Odredbom po kojoj će se pretvorbeni kriminal zapravo izjednačiti s ratnim zločinima, za koje također ne vrijedi zastara, te će nečasne radnje biti okvalificirane onako kako i zaslužuju